

Професия климатолог, или полудяла ли е природата?

Новини | Наука | на 15.03.2023 06:00 | от Рая Лечева

Защо говорим за това?

Защо е важно да познаваме местата, в които живеем? Все по-често се случват екстремни климатични явления и бедствия навсякъде по света.

Разговаряме с климатолога Симеон Матов, който ще ни разкаже за наблюденията на учените върху климата и природата, както и какво да очакваме по света и в България тази година.

Вярно ли е, че природни бедствия се случват по-често днес и защо?

Да, вярно е. Екстремните климатични явления, като интензивни валежи и предизвиканите от тях наводнения, гръмотевични бури, суши и т.н., не само че се случват по-често, но стават и по-силни. Такива опасни явления са причина за големи промени в ежедневието на хората. Те разрушват сгради, пътища, съоръжения. Те унищожават земеделската реколта, стресират естествения животински и и растителен свят. Нерядко, за съжаление, са

причина и за човешки жертви. Има и много ранени. Ето защо тези явления са много опасни. Те будят тревога и хората с право имат страх от тях.

Вярно ли е, че някои от тези бедствия са много повлияни от промените в климата? Кои и защо?

Да, промените в климата имат голям принос в увеличението на екстремните явления. По-високите глобални температури, които наблюдаваме през последните десетилетия, всъщност са причина за повечето наводнения и интензивни валежи. По-топлата атмосфера може да поеме повече водни пари в себе си, които образуват повече облаци, повече валежи и гръмотевици. Разбира се, тези проявления не са по цялото земно кълбо. На едни места вали повече. Но на други места вали по-малко и заедно с по-високите температури засушаването е по-силно.

Какво можем да направим ние, хората, можем ли да повлияем на тези процеси? Как?

Човек със своята дейност има голямо влияние върху климата. В стремежа си да живеем по-добре ние, хората, черпим от земните ресурси, при което отделяме голямо количество вредни вещества, част от които са т.нар. парникови газове. Те допринасят за по-високите температури. Ако черпим по-разумно земните ресурси и се стараем да ги използваме по-добре, ще помогнем на нашата планета да не се затопля толкова бързо. Затова е важно всички хора по Земята да се включат в действията по намаляване на нашето въздействие върху планетата.

Как децата да помогнат на природата да не се ядосва толкова много?

Децата, на пръвo място, трябва да имат условия да се развиват и образуват добре. Доброто образование е ключът към това да проумеем, че нашата планета има нужда от внимание. Понякога това внимание може да се изрази с най-обикновени действия. Например ако видим, че в някоя стая лампата свети, а в нея няма никого, можем да я загасим. Нека се стараем да харчим по-малко енергия и ресурси - разбира се, без да страдаат ежедневните ни нужди. Можем да ходим повече пеша или пък вместо с кола да помолим мама и тате да тръгнем по-рано за училище и да ползваме градския транспорт.

Какви природни бедствия и феномени очакват да се случат през 2023 година в света?

За съжаление, повечето природни бедствия не могат да се предсказват предварително в дългосрочен аспект.

Знаем, че ще има силни бури, знаем, че ще има суши и през тази година, но за съжаление, не можем да кажем точно кога и точно къде ще се случат. Едва няколко дни преди това могат да се направят

първите локализации. Но най-голям брой бедствия ще бъдат свързани с наводнения, предизвикани от интензивни валежи. Засушаването в някои райони също ще оказва голямо влияние.

Има ли нови събития, които преди не сме предполагали, че може да се случат точно на тези места?

Да, промените на климата провокират явления, нетипични за дадено място. Например все по-често има гръмотевици в полярните райони на нашата планета. Не са редки обаче и преваляванията от сняг в традиционно топли места. Например в Гърция е наблюдавано торнадо със снежна буря. Промените на климата са причина да ставаме свидетели на нетипични явления. Така Земята става по-интересна, стига да няма щети.

Къде се очакват суши или пък наводнения?

И сушите, и наводненията са типични за определени райони на Земята. Най-много наводненията стават обикновено в местата, където вали най-много, а това са места, разположени близо до екватора или в субекваториалните зони. Едни от най-големите наводненията стават в мусонните области на Земята в Индия, Бирма, Бангладеш, Пакистан. За съжаление, наводненията са възможни практически навсякъде по Земята. Сушата не е толкова разпространена, но нанася не по-малко щети. Тя е много характерна за някои части на Африка и Азия, но през последните години от суша страдат Европа и Северна Америка.

Може ли да очакваме отново торнадо в България или други необичайни природни явления?

В нашата страна торнадото не е толкова рядко явление. За щастие, силата на тези торнада, или както някои ги наричат още - смерчове, е много по-малка от тези, които се наблюдават в САЩ. Въпреки това нашите торнада също водят до щети. Почти всяка година ставаме свидетели на торнадо, а през последните години това страшно природно явление зачестява. За наше щастие, все пак те сравнително рядко засягат населените места. Нерядко се случват и в близост до брега на морето. Преди повече от 100 години във Варна от небето са валили риби и други морски животинки, засмукани от торнадо.

Какво ще има повече в България - суши или наводнения? А може би и двете?

В България вече страдаме от наводнения и засушаване. Тези неблагоприятни явления вървят ръка за ръка. Дълги периоди с поднормени валежи се редуват от кратки периоди, през които падат големи количества валежи. За щастие, все пак тези явления все още са на определени места. Изменението на климата може да доведе до по-широкото им разпространение.

Как да се подготвим за новите промени?

Най-напред трябва добре да се изучат природните явления и причините, които ги предизвикват. Ето защо работата на учените е много важна, не по-малко важна е и работата на държавните институции, които заедно с учените трябва да подготвят планове за реакция, защита и превенция от природните бедствия. Това са т.нар. планове за адаптации и те заемат все по-голяма роля в управлението на общините. За да се предпазите от природно бедствие, е хубаво да знаете вашият район от какво бедствие би могъл да пострада и да вземете мерки предварително.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/2825-klimatat-i-nie-zashto-e-vazhno-da-poznavame-mestata-v-koito-zhiveem>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

